

ਮਹਾਸਭਾ.

ਸੁਧੀ ਰਾਜਨ ਦਾਸ, ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਸਈਅਦ ਜਾਫਰ ਇਮਾਮ, ਅਤੇ ਏ.ਕੇ. ਸਰਕਾਰ, ਜੇ.ਜੇ. ਅੱਗੇ

Mst. ਕਿਰਪਾਲ ਕੌਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ.

1953 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 137.

1957 Nov. 15th

ਕਸਟਮ—ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਵਿਧਵਾ—ਚਾਹੇ ਵਾਰਸ—ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ—ਅਜਿਹੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ—ਚਾਹੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵਾਰਸਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ-ਜੇ ਉਲਟ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹਾਸਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਮਲਕੀਅਤ-ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ. ਤੋਹਫ਼ਾਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਦੁਆਰਾ - ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੀ ਧੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ. ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਭਾਵੇਂ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ—ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1908 ਦਾ XVI)-ਸੈਕਸ਼ਨ 49—ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ—ਮਾਂ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦੇਣਾ-ਤੋਹਫ਼ਾ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ - ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨਉੱਚ ਕੋਰਟ—ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 'ਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਾਂ-ਧੀ—ਅਪੀਲ ਤੋਂ ਹਟ ਰਹੀ ਮਾਂ-ਧੀ ਇਕੱਲਾ, ਕੀ ਅਪੀਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ—ਪ੍ਰੋਕਟਿਸ-ਖਾਸ ਰੀਤ ਨਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ—ਕੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਆਯੋਜਿਤ, ਆਮ ਰਿਵਾਜ ਹੈ, ਜੇ ਕਿ ਪੂਰਵ-ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਦਾ ਵਾਰਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਕੁਝ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੀਤ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਵਾਰਸ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਦੀ ਵਾਰਸ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਲਈ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਚੰਗਾ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇ। ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਕਰਕੇ ਉਸਨੇ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ 12 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰਨ ਸੰਪਤੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਦੇ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ।

ਆਯੋਜਿਤ, ਕਿ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਰਪਾਲ ਕੌਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਉਸਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਚਾਲਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੇ ਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੰਗੇ ਗਏ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 49 ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਯੋਜਿਤ, ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਨੀ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਕੱਲੀ ਦਾਨਕਰਤਾ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਦੇਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਤਰੀਕਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਰਦੇਸੀ ਪਰਦੇਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜੇ ਹੋਣਾ ਚੁਣਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਨਾ ਤਾਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 1 ਮਈ, 1948 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਰ.ਐਸ. ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 49 ਆਫ 1948 ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਪੈਪਸੂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 30 ਨਵੰਬਰ, 1951 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਅਪੀਲ, ਪਟਿਆਲਾ, 1945 ਦੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰ: 721 ਵਿਚ ਸਬ-ਜੱਜ, II ਕਲਾਸ, ਬੱਸੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 4 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1947 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ, 1946-47 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 22 ਵਿਚ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ: ਸ੍ਰੀ ਅੱਛਰੂ ਰਾਮ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ,

(ਸ੍ਰੀ ਕੇ. ਐਲ. ਮਹਿਤਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ)।

ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ: ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ

ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਐਸ.ਢਿੱਲੋਂ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸ. ਪੀ.ਐਲ ਗੋਇਲ, ਏਜੰਟ.

ਨਿਰਣਾ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

ਸਰਕਾਰ, ਜੇ.—ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਟਾਈਟਲ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਰਾਮ ਦੱਤਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੱਸੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਭੱਠਲ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਜਾਟ ਸੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਸੀ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਪ੍ਰੈਲ, ਜਾਂ ਮਈ, 1920 ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਉੱਠੀ ਸੀ। ਰਾਮ ਦਿੱਤਾ ਦਾ ਜੀਓਨਾ ਨਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਦੀ ਇੱਕ ਧੀ ਹੈ, ਕਿਰਪਾਲ ਕੌਰ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੈ। ਕਿਰਪਾਲ ਕੌਰ ਦਾ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਹੈ। ਰਾਮ ਦਿੱਤਾ ਦੇ ਕੁਝ ਜਾਬਰ ਸਬੰਧ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਚੱਲਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾਲ ਕੌਰ।

ਇਹ ਜਮਾਂਦਰੂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਹਨ

ਰਾਮ ਦਿੱਤਾ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ 24 ਅਗਸਤ, 1920 ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਰਾਮ ਦਿੱਤਾ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। 27 ਨਵੰਬਰ, 1929 ਦੀ ਇੱਕ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ, ਉਸਨੇ ਕਿਰਪਾਲ ਕੌਰ ਨੂੰ ਕਿਰਪਾਲ ਕੌਰ ਦੇ ਵਿਆਹ ਮੌਕੇ ਅੱਧੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਰਪਾਲ ਕੌਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ 'ਤੇ 12 ਮਈ 1930 ਨੂੰ ਇੰਤਕਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾਲ ਕੌਰ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀਵਾਨੀ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਾਗੀਰਦਾਰ। ਆਪਸੀ ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਦੁਖਦਾਈ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਖ਼ੀਤੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। 6 ਫਰਵਰੀ, 1932 ਨੂੰ, ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਉਸਦੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਰਪਾਲ ਕੌਰ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। 1936 ਵਿਚ, ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਇਹ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕਿਰਪਾਲ ਕੌਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਤ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 1939 ਵਿਚ, ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਨੇ ਇਸ ਵਾਰ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਰਪਾਲ ਕੌਰ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ।

ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰਨਾਮ ਕੋਰ ਦੀ ਥਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਲਿਆਂਦਾ ਜੇ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਉੱਠਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮਾਰਚ, 1945 ਵਿੱਚ, ਹਰਨਾਮ ਕੋਰ, ਕਿਰਪਾਲ ਕੋਰ ਅਤੇ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਦਈ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹਰਨਾਮ ਕੋਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਪਾਲ ਕੋਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਤੋਹਫਾ ਅਤੇ 1936 ਦਾ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਰਾਮ ਦਿੱਤਾ ਦੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਉਲਟ ਵਾਰਸ ਸਨ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹਰਨਾਮ ਕੋਰ, ਕਿਰਪਾਲ ਕੋਰ ਅਤੇ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤਾ।

ਪਹਿਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ: -

- (1) ਕੀ ਮੁਦਈ ਜੀਓਨਾ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਹਨ?
- (2) ਕੀ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜੱਦੀ ਹੈ?
- (3) ਕੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜ?
- (4) ਕੀ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲਾ ਤੋਹਫਾ ਰਿਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ?
- (5) ਕੀ ਸੂਟ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
- (6) ਕੀ ਕਿਰਪਾਲ ਕੋਰ ਨੂੰ ਤੋਹਫੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹਰਨਾਮ ਕੋਰ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ?

ਪਹਿਲੇ ਪੰਜ ਮੁੱਦੇ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਛੇਵੇਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲਾ ਹੋਏ। ਛੇਵੇਂ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਆਮ ਰਿਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਮਿਤਕ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਵਿਧਵਾ।, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਰਨਾਮ ਕੋਰ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਉਦੋਂ ਹੀ ਜਦੋਂ ਦੇ ਕੇਲਟਰਲ ਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰਡਿਗਰੀ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਮਾਂਦਰੂ ਹਨ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ, ਇਸ ਲਈ, ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 1920 ਤੋਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅਤੇ ਜਮਾਂਦਰੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸਤਾਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਸਿਰਲੇਖ। ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 6 ਫਰਵਰੀ 1932 ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਰਜਿਸਟਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿਚ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾਲ ਕੌਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਜੀਵਨ ਸੰਪੱਤੀ ਸੀ, ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅੰਕ ਨੰਬਰ 6 ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਫਿਰ ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਉਠਾਇਆ। ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੱਖ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਸਿਰਫ਼ ਛੇਵੇਂ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਮੁਦਈਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ 24 ਅਗਸਤ ਦੇ ਇੰਤਕਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟਵਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। , 1920. ਵਿਦਵਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ, ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਵਿੱਚ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਰਾਮ ਦੱਤਾ ਦੀ ਵਾਰਸ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ 6 ਫਰਵਰੀ 1932 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਹ ਜਮਾਂਬੰਦੀਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਮਾਂਦਰੂ ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਚਲੇ ਗਏ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ ਕਿ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜਮਾਂਦਰੂ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਸ ਅਧਾਰ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਰਾਮ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਹੈ ਦੱਤਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੁੱਤਰ ਉਹ ਉਸ ਦਾ ਵਾਰਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰਾਮ ਦੱਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ, ਜਮਾਂਦਰੂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਵਾਰਸ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫਿਰ ਰੈਟੀਗਨਜ਼ ਡਾਇਜੈਸਟ ਆਫ ਕਸਟਮਰੀ ਲਾਅ ਦੇ ਪੈਰਾ 9 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ-ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ-ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਰਹਿਤ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ" ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪਟਵਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਨੂੰ ਰਾਮ ਦੱਤਾ ਦਾ ਵਾਰਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨੂੰ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫਿਰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਰਾਮ ਦੱਤਾ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਪੁਰਾਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਦੇ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਉਸਦਾ ਸਹੁਰਾ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਸ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜੇ ਇਸ ਨੇ ਪਾਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਉਠੋ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਮਾਂਦਰੂ ਦੇ ਉਲਟ ਫੜ ਰਹੀ ਸੀ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ 6 ਫਰਵਰੀ, 1932 ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਨਣਯੋਗ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਲੇਖ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਮੰਨਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਅਮਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰਨਾਮ ਕੋਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਲੋੜੀਂਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਗਲਤ ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਸਿਰਲੇਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਵੀ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਗੁਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਰਨਾਮ ਕੋਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਦੇ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਾਉਣਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਾਂਗ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਇਕ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਰਦੇਸੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ. ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਉੱਠਦੀ ਹੈ. ਹਰਨਾਮ ਕੋਰ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾਲ ਕੋਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਹਰਨਾਮ ਕੋਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ. ਅਪੀਲ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਸਿਰਫ ਕਿਰਪਾਲ ਕੋਰ ਦੁਆਰਾ ਹੈ. ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖੀ ਸਲਾਹ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡਾ ਮਤਲਬ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮੀਆਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਰਪਾਲ ਕੋਰ ਇਕੱਲੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰਦੇਸੀ ਹਰਨਾਮ ਕੋਰ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ. ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ. ਕਿਰਪਾਲ ਕੋਰ ਅਲੀਨੀ ਵਜੋਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਰਦੇਸੀ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਇਸ ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ. ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਰਦੇਸੀ ਪਰਦੇਸੀ ਨਾਲ ਖੜੇ ਹੋਣਾ ਚੁਣਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੁਕਤੇ ਉਹੀ ਸਨ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੈਨਵਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਕੀਤਾ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਰਿਵਾਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਜਾਇਜ਼ ਹਨ। ਪਲੇਟ ਵਿੱਚ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾਲ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਸੇਧੇ ਹੋਏ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜੇ ਉਹ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇਸ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਸੇਧ ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਮੰਨਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮਰੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਲਾਹ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ਰੈਟੀਗਨ ਦੇ ਡਾਇਨੈਸਟ ਵਿਚਲੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਰਿਵਾਜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਵ-ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਦੀ ਵਾਰਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਕੁਝ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਵਾਰਸ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾਲ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਉਭਾਰਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਹਨ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਪਟਵਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਬੀਲੇ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਜਿਸ ਨਾਲ ਧਿਰਾਂ ਸਬੰਧਤ ਸਨ। ਪਟਵਾਰੀ ਦੀ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ 9 ਜੂਨ 1920 ਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਾਮ ਦੱਤਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਹਰਨਾਮ ਕੋਰ ਦੇ ਨਾਮ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਮੇਰ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: "ਸਰ, ਰਾਮ ਦੱਤਾ, ਬੇਘਾ, ਜਾਟ, ਭੱਠਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਐਮ.ਐਸ.ਟੀ. ਹਰਨਾਮ ਕੋਰ, ਜੀਓਨਾ ਦੀ ਵਿਧਵਾ, ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਅਸਲ ਨੂੰਹ ਹੈ, ਵਾਰਸ ਹੈ ਅਤੇ 'ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।" ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ: - "ਭਾਨਾ, ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ, ਲੰਬੜਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਐਮ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਮ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਰਨਾਮ ਕੋਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਨੂੰਹ। ਇਸ ਲਈ ਰਾਮ ਦੱਤਾ ਡੀ- ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦਾ ਮੁ-ਟੇਸਨ ਐਮ.ਐਸ.ਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਰਨਾਮ ਕੋਰ, ਜੀਓਨਾ, ਜਾਟ ਦੀ ਵਿਧਵਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ-ਐਡ ਹੈ। ਮਿਤੀ।" ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਰਨਾਮ ਕੋਰ ਰਾਮ ਦੱਤਾ ਦੀ ਵਾਰਸ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਾਰਸ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਪਟਵਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹਰਨਾਮ ਕੋਰ ਰਾਮ ਦੱਤਾ ਦੀ ਵਾਰਸ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ, ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਰਾਏ ਕਿਵੇਂ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਕੀ ਉਸਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਸੀ

ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਐਡਮਿਸਬਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿਚ, ਰੀਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟਵਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਦੁਆਰਾ ਇੰਤਕਾਲ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਅਰਜ਼ੀ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਸਫਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਤਹਿਤ ਰਾਮ ਦੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਿਕਾਰਡਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਖਿੱਚਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ 24 ਅਗਸਤ, 1920 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਤੱਥ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ" ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਤੱਥ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸ਼ਾਇਦ ਰਾਮ ਦੱਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਰਾਮ ਦੱਤਾ ਦੀ ਨੂੰਹ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੱਥ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਸੀ, ਉਹੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੁਬਾਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਏਗੀ, ਅਰਥਾਤ, ਕਿ ਆਰਡਰ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਸਿਰਫ ਲੰਬਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਰਾਏ, ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਰਡਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਇੰਤਕਾਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਰਾਮ ਦੱਤਾ ਦੀ "ਵਾਰਸ" ਸੀ। ਅਸੀਂ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟਵਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਰਾਮ ਦੱਤਾ ਦੀ ਪਿਆਰੀ ਵਾਰਸ ਸੀ ਅਤੇ 1920 ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਾਰਸ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਗਲਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 6 ਫਰਵਰੀ, 1932 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਣਯੋਗ ਸੀ

ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਵਰਥਾ ਪਿੱਲਈ ਬਨਾਮ ਜੀਵਰਾ- ਥੰਮਲ (1), ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਪਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਥੇ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ, ਨੇ 10 ਅਕਤੂਬਰ, 1895 ਨੂੰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 8 ਅਕਤੂਬਰ, 1895 ਨੂੰ ਪਾਠ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਦੁਰਾਈਸਾਨੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋ-ਪਰਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਦੁਰੈਸਾਨੀ ਦੇ ਨਾਮ' ਤੇ ਪ੍ਰੋ-ਪਰਟੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1911 ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤਕ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਦੁਰਾਈਸਾਨੀ ਨੇ ਗਲਤ ਕਬਜ਼ੇ ਕਰਕੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਆਯੋਜਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ, ਪਰ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਰਾਈਸਾਨੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਸਨ, ਨਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦਾਨੀਆਂ ਲਈ ਟਰੱਸਟੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਕਿ ਵਰਥਾ ਪਿੱਲਈ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ 6 ਫਰਵਰੀ 1932 ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਦੇ ਇਸ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਹੱਥ ਵਿਚਲੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਰਥਾ ਪਿੱਲਈ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਦੁਰਾਈਸਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੋਹਫ਼ੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਕਬਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਨਣਯੋਗ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿਚ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨੋ

(1) (1918) 46 ਆਈ.ਏ. 285

ਪਿਛਲਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਤੇ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਜੇ ਗਲਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਬਦਲਣਾ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਵਿਚ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ. ਮੰਗੇ ਗਏ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 49 ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਟੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ.

ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹਰਨਾਮ ਕੋਰ ਰਾਮ ਦੱਤਾ ਦੀ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੀ, ਉਹ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿਚ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਗਲਤ ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤੇਹਫ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬੁਰਾ ਮੱਲ ਬਨਾਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ. ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ (1), ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਕੇਸ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਜੋ ਆਖਰੀ ਪੂਰੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਵਾਰਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਸਿਰਫ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਕੇ ਉਸਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ. ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਦੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਂਡੱਪਾ ਮਹਲਿੰਗੱਪਾ ਬਨਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ. ਸ਼ਿਵਲਿੰਗੱਪਾ (2), ਇਹ ਕੇਸ ਲਾਜਵੰਤੀ ਬਨਾਮ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ. ਸਫਾ ਚੰਦ (3), ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ. ਇੱਥੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਵਾਪਰ ਹਨ : -

"ਫਿਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਲਈ ਹੀ ਰੱਖ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ; ਕਿ ਆਖਰੀ ਵਿਧਵਾ ਦੇਵੀ ਫਿਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸੈਨਲ ਉਪਾਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇਵੀ ਦੇ ਵਾਰਸ ਨਹੀਂ ਸਨ

(1) 102 ਪੀ.ਬੀ. ਰਿਕਾਰਡ 1907

(2) ਏਆਈਆਰ. 1946 ਬੋਮ. 193

(3) (1924) 51 ਆਈ.ਏ. 171, 176

ਇਹ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਵਿਧਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਕਸਰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੀਵਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ- ਭਾਵ, ਉਸਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਜੇ ਵਿਧਵਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਕੁਝ ਪਾਰਸਲਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਪਾਰਸਲਾਂ ਨੂੰ ਸਟ੍ਰਿਧਨ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਪਰ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਚੰਗਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।"

ਤਾਂ ਜੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੱਥ ਵਿਚਲੇ ਕੇਸ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕੇ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਨੇ ਰਾਮ ਦੱਤਾ ਦੇ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਏ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਇਹ ਉਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟਵਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸਿਰਫ ਪਟਵਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਦੇ ਰਿਵਾਇਤੀ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿਚ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਲਾਜਵੰਤੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ (1), ਜਿਹੜੀਆਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਾਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਵਾਰਸ ਸਨ ਅਤੇ ਜੇ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਪੁੱਤਰ ਜਿਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਸਹੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ- ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਚੰਗਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਸੀ। ਲਾਜਵੰਤੀ ਦਾ ਕੇਸ ਉਥੇ- ਇਕ ਔਰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਜੋ ਅਚਾਨਕ ਇਕ ਵਾਰਸ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕੱਲੇ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਰਾਮ ਦੱਤਾ ਦੀ ਵਾਰਸ ਬਣ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕੇਸ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਬੂਤ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ

(1) (1924) 51 ਆਈ.ਏ. 171, 176

ਰਾਮ ਦੱਤਾ ਦਾ ਵਾਰਸ. ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਉਲਟ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨਾਲ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਚੰਗਾ ਬਣਾਇਆ ਹੋਵੇ. ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਾਮ ਕੋਅਰ ਬਨਾਮ ਦਾਹ ਕੋਅਰ (1), ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਨਿਰੀਖਣ. ਇਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ : -

"ਇਹ ਮੰਨਦਿਆਂ ਕਿ ਭਾਉ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਇਕ ਅਣਵੰਡੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੰਨਿਆ, ਨਾ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ. ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿਚਲੇ ਤਿੰਨ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉਲਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤਕ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ. ਜੇ ਇਹ ਕਬਜ਼ਾ ਗਲਤ ਸੀ, ਤਾਂ ਬਦਲੇ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਉ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਜਾਪਦੀ ਹੈ."

ਕਿਉਂਕਿ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜਮਾਂਦਰੂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 1920 ਵਿਚ ਰਾਮ ਦੱਤਾ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਰੀ ਹੈ. ਇਸ ਲਈ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਅਤੇ ਤੇਹਫੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੇ, ਹਰਨਾਮ ਕੌਰ ਨੇ ਗਲਤ ਕਬਜ਼ੇ ਕਰਕੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ. ਰੇਸਪੋਨ-ਡੈਂਟਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ.

ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ.

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

(1) (1902) 291 ਆਈ.ਏ. 132, 135-136

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪੂਜਾ ਗੁਪਤਾ